

Федечко Оксана Василівна

Педагогічний стаж: 21 рік.

Кваліфікаційна категорія: вища кваліфікаційна категорія.

Освіта: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2006 рік;
Інститут післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Львівського національного університету імені Івана Франка, 2013 рік.

Педагогічна ідея:

«Використання інтерактивних методів і прийомів на уроках правознавства»

Сучасному українському суспільству і державі потрібна поінформована та компетентна особистість, громадянин, спроможний приймати самостійні рішення й нести відповідальність за наслідки своїх діянь. Саме курс «Основи правознавства» має велике значення для формування правової культури.

Як вчитель правознавства намагаюсь підготувати учнів до життя, виховую обізнаних, розумних, людяних і активних громадян правової держави, навчаю правомірно діяти у конкретних життєвих ситуаціях, вміти захищати свої права, інтереси та суспільні цінності, розуміти й оцінювати правові явища та процеси.

Сьогодні без правових знань неможливе гідне життя. Адже відвідування школи, користування житлом, купівля речей, трудова, культурна діяльність – це різні форми участі особи в правовідносинах, що регулюються нормами права. Сьогодні на телебаченні йде майже відверта пропаганда жорстокості, насильства, спостерігається нехтування нормами моралі. Щоб у майбутньому учні могли протистояти злу, насильству, несправедливості, стали справжніми громадянами демократичного суспільства, ми повинні максимум уваги приділити формуванню правової культури.

Важливе значення мають навички діяти за нормами права в повсякденні, демонструвати правову компетентність і непримиренність до протиправної поведінки. Цих якостей учні набувають через розв'язання юридичних задач, через аналіз та практичне застосування нормативно – правових актів.

Дуже важливо формувати бажання і вміння самостійно розв'язувати проблеми професійного і соціального самовизначення, успішно спілкуватися, співпрацювати з іншими людьми, розуміти їх, а головне – вміти застосувати отримані знання на практиці, у житті.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання полягає в тому,

що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного розв'язання навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів. Учитель виступає лише як керівник розумової діяльності учнів, допомагає, спрямовує її. Інтерактивні методи роботи сприяють кращому засвоєнню учнями навчального матеріалу, дозволяють збільшити елемент змагальності у середовищі учнів, підвищити ефективність навчання, розвивають творче мислення, формують навички дій у типових ситуаціях, розвивають аналітичне мислення учнів, значно активізують їхню роботу на уроці, виробляють вміння застосувати здобуті знання на практиці, давати правову оцінку різним суспільним відносинам.

Намагаюся будувати свої уроки на основі потреб та з урахуванням індивідуальних можливостей кожного учня, максимально забезпечити прояв активності, самостійності, розвивати ситуацію успіху, творчості, поважати інтереси кожного.

Завдання, які я ставлю перед собою: залучати до роботи всіх учнів класу, забезпечувати участь кожного з них у групових та колективних формах роботи, мотивувати до вивчення матеріалу та активної участі у суспільному житті, розвивати мислення та розуміння кожного учня, формувати навички правомірної поведінки, навчити учнів відповідно до норм права діяти в типових життєвих ситуаціях, виховувати в учнів переконання в необхідності дотримання законів, заохочувати до співпраці, більше спілкуватися, вчитися ставити питання, навчати представляти різні позиції, досягати компромісу, створювати ситуації, в яких визначаються і вирішуються конкретні суспільні проблеми.

Інтерактивні методи та прийоми я використовую при вивченні різних тем з правознавства та на різних етапах уроку. Учні отримують ряд цікавих завдань: розв'язати правову задачу, проаналізувати юридичну ситуацію, заповнити схему, таблицю тощо.

Технології, які застосовую:

- технології кооперативного навчання, а саме робота в парах, в малих групах, два-чотири-всі разом;
- технології колективно-групового навчання - мозковий штурм, мікрофон, незакінчене речення, навчаючи-учусь;
- технології ситуативного навчання – «рольова гра», аналіз ситуації;
- технології опрацювання дискусійних питань – займи позицію, дискусії.

Наприклад: при вивченні теми «Кримінальна відповідальність та покарання» практикую роботу в групах для аналізу ситуацій. Об'єдную учнів у три групи, роздаю юридичні ситуації та ставлю таке завдання перед групами: «Проаналізуйте дані ситуації, визначте, чи мав місце злочин, вкажіть його склад та стадію вчинення злочину». Після опрацювання ситуацій представник кожної групи озвучує рішення, розв'язання ситуації.

Саме групове вирішення цих завдань дає можливість реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги і співпраці між собою, перебувати в стані бесіди та дискусії. Груповий метод роботи корисний для

формування навичок роботи з документами. Під час такої роботи діти вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, висловлювати свої думки, приймати обдумані рішення.

Якщо у класі зовсім мало здобувачів освіти, то краще застосувати метод роботи в малих групах або в парах.

Мозковий штурм – це метод вирішення проблеми, коли всі учасники розмірковують над однією проблемою. Мозковий штурм застосовую, коли треба мати кілька варіантів розв'язання проблеми. Наприклад: ставлю перед учнями такі завдання:

- «Висловіть свою точку зору щодо мети кримінального покарання?»
- «Як ви розумієте поняття «презумпція невинуватості?»
- «Розкрийте зміст поняття “правоохоронні органи”
- «Як ви вважаєте, навіщо в державі створено правоохоронні органи?»

Застосування цього прийому дозволяє протягом обмеженого періоду часу вивчити думки з приводу поставленого завдання і колективно його обговорити, а також спонукає учнів проявляти творчість, дає можливість їм вільно висловлювати та доводити свої думки.

Метод «Навчаючи – вчуся» дітям подобається, адже вони мають можливість побувати у ролі вчителя. Практикую давати випереджуваче завдання, щоб учень міг добре підготуватись, ознайомитись з матеріалом.

У своїй практиці я використовую рольові ігри. Наприклад: при вивченні питання «Судовий розгляд». Попередньо пропоную учням самим обрати та розподілити ролі (суддя, секретар, підсудний, потерпілий, захисник, прокурор, свідки, експерт) та підготувати фабулу справи. На уроці учні відтворюють основні стадії судового розгляду із забезпеченням основних прав його учасників (права на захист, забезпечення рівності учасників процесу, дотримання правил допиту). У грі за рамками навчального часу допускаються деякі спрощення.

У зв'язку з обмеженням навчального часу застосовувати рольові ігри на кожному уроці неможливо, адже підготовка потребує багато часу, проте слід використовувати такий метод. По-перше, такий метод навчання, як і будь-яка гра, є цікавим для дітей, а по-друге, це стимулює їх до пошуку та вивчення матеріалу, підвищує пізнавальний інтерес, активізує роботу учнів на уроках, допомагає учням включитися в уявну життєву ситуацію.

Кілька років була керівником правничого гуртка, на заняттях якого застосовувала рольові ігри та аналіз юридичних ситуацій.

Часто на уроках застосовую прийом «Уявний мікрофон». Цей метод дає можливість кожному сказати щось швидко по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку.

Наприклад: розглядаючи тему «Основи кримінального права», прийом «Уявний мікрофон» використовую для вивчення думки учнів про причини скоєння злочинів, а при розгляді питання «Принципи правосуддя» опитую учнів, які ж саме принципи правосуддя передбачені законодавством.

Дискусія – обговорення деякого спірного питання, метод навчання, що підвищує ефективність навчального процесу за рахунок включення учнів в

колективний пошук істини. Такий метод, наприклад, я використовую при розгляді питань про права та обов'язки людини та громадянина, при обговоренні питання «Чи варто застосовувати смертну кару?».

Прийом «Незакінчене речення», вважаю, найдоцільніше використовувати при актуалізації знань та вмінь учнів чи при рефлексії вивченого матеріалу. Наприклад: при закріпленні теми «Що таке кримінальна відповідальність» наводжу такі речення:

- 1) Кримінальна відповідальність настає зроків.
- 2) Є такі види покарання.....
- 3) До основних видів покарання відносяться.....
- 4) До додаткових.....
- 5) До змішаних.....

Ще досить часто на уроках використовую різні ігри, що теж допомагає активізувати дітей, зацікавити їх і сприяє праці всіх на уроці.

Наприклад, такі ігри як:

- «Снігова куля» – класу пропонується скласти розповідь за темою, але так, щоб кожен учень називав лише одне слово чи речення. Якщо хтось довго думає або помиляється, він пропускає хід;
- «Чиста дошка» – перед початком я записую на дошці пронумеровані питання в довільному порядку. Під час роботи на уроці періодично запитую учнів, чи готові вони відповісти на будь-яке із наведених питань. Якщо учні відповіли на запитання, то воно стирається;
- «Знайди зайве» – у запропонованому наборі матеріалів кілька елементів відповідають темі, а ще декілька підібрані випадково. Завдання учнів – вилучити зайве.

У своїй практиці проводжу уроки-семінари, вікторини, КВК, застосовую проектну діяльність.

Мої учні щорічно беруть участь у районних олімпіадах з правознавства і неодноразово посідали I-III місця, а також III місце в обласному етапі олімпіади з правознавства. Також мій вихованець став переможцем квесту «Читаємо Конституцію разом».

На мою думку, інтерактивне навчання відкриває для учнів можливості співпраці зі своїми ровесниками, дає змогу реалізувати природне прагнення людини до спілкування, сприяє досягненню учнями вищих результатів засвоєння знань і формування вмінь.

Перевага інтерактивного навчання в тому, що учні засвоюють всі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, оцінка), в класах збільшується кількість учнів, які свідомо засвоюють навчальний матеріал. Учні займають активну позицію в засвоєнні знань, зростає їхній інтерес до отримання знань.

Відеореюме:

https://drive.google.com/file/d/15bLXChuHA1zI8RDawGSW4MfG_0s02_nm/view?usp=sharing